
Załącznik uzupełniający numer 1 do sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów z dnia 25 sierpnia 2022 roku

Poniżej przedstawiono dodatkowe informacje wymagane przez powołanie do badania z dnia 30 kwietnia 2020 roku.

Opis zastosowanej podczas badania metody weryfikacji

Badanie zgodności sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów usług z przepisami prawa, instrukcją, opisem kalkulacji kosztów oraz opisem przeszacowania objęło w przypadku sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej dane na dzień 31 grudnia 2021 roku, jak i dane porównywalne na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz za lata zakończone tymi datami, a w przypadku wyników kalkulacji kosztów usług - koszty usług na 2023 rok w oparciu o koszty poniesione w 2021 roku.

Badanie zostało przeprowadzone zgodnie z odpowiednimi krajowymi standardami wykonywania zawodu, wydanymi przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce, w tym w szczególności zgodnie z Krajowym Standardem Usług Atestacyjnych innych niż badanie i przegląd 3000 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (zmienionego) przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Badanie obejmowało w szczególności sprawdzenie - w dużej mierze metodą wrywkową - dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz w wynikach kalkulacji kosztów.

Zgodnie z Powołaniem z dnia 30 kwietnia 2020 roku w szczególności badanie obejmowało:

- ocenę wiarygodności źródeł danych operacyjnych i finansowych, w szczególności systemów inwentaryzacji sieci oraz innych systemów i źródeł danych stanowiących podstawę sporządzenia rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz przygotowania wyników kalkulacji kosztów,
- ocenę, czy dane przyjęte za punkt wyjścia szacunków dokonywanych przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego są dokładne, kompletne i odpowiednie, stanowiąc miarodajną podstawę sporządzenia sprawozdania z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów, oraz czy zastosowana metoda szacunku jest poprawna i uzasadniona, a wielkości określone drogą szacunku zostały ustalone w racjonalnej wysokości,
- ocenę prawidłowości stosowanego systemu rachunkowości regulacyjnej i skuteczności działania powiązanej z nim kontroli wewnętrznej, w szczególności ocenę, czy system zapewnia poprawność i wiarygodność danych i sporządzonego na ich podstawie sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów,
- weryfikację czy sprawozdanie z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej oraz wyniki kalkulacji kosztów wynikają z systemu rachunkowości regulacyjnej i systemu kalkulacji kosztów,
- weryfikację prawidłowości wyodrębnienia i przypisania aktywów, pasywów, przychodów i kosztów przedsiębiorcy telekomunikacyjnego do odpowiednich rodzajów działalności lub usług,
- ocenę prawidłowości i spójności zastosowanych szczegółowych rozwiązań z ogólnymi zapisami metodologii zawartymi w instrukcji i opisie kalkulacji kosztów (np. wyznaczenie wartości nośników służących do przypisania aktywów, pasywów, przychodów i kosztów).

Building a better
working world

W ramach wyżej wymienionych punktów nasze prace w zakresie badania wyników kalkulacji kosztów obejmowały między innymi:

- weryfikację zgodności założeń modelu z opisem kalkulacji kosztów, w szczególności:
 1. weryfikację ogólnych zasad budowy modelu,
 2. porównanie danych wejściowych modelu z danymi księgowymi,
 3. weryfikację rachunku kosztów bieżących,
 4. weryfikację korekt operatora efektywnego,
 5. weryfikację macierzy kierowania ruchem (rozpływu) i współczynników kierowania ruchem,
- w zakresie badania rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej nasze prace obejmowały między innymi:
 1. porównanie danych wejściowych do rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej z danymi księgowymi,
 2. weryfikację rachunku kosztów bieżących,
 3. weryfikację sposobu wyznaczenia transferów wewnętrznych,
 4. weryfikację rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej pod kątem spójności prezentowanych przychodów, kosztów, kapitału zaangażowanego, transferów wewnętrznych, zgodności formatu z przepisami prawa oraz pod kątem matematycznej poprawności,
 5. weryfikację zgodności formatu rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej z wymogami ustanowionymi przez prawo telekomunikacyjne, odpowiednie rozporządzenia oraz zatwierdzoną przez Prezesa UKE instrukcją,
 6. sprawdzenie uzgodnienia rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej z zatwierdzonym rocznym sprawozdaniem finansowym.

W trakcie badania rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów polegałszy na danych ze zbadanych rocznych sprawozdań finansowych Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku, za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku, uwzględniając opinię wydaną przez biegłego rewidenta działającego w imieniu firmy audytorskiej, jako rezultat badania tych rocznych sprawozdań finansowych. W stosunku do danych zawartych w powyższych rocznych sprawozdaniach finansowych nie wykonywaliśmy dodatkowych procedur badania.

Zarząd potwierdził swoją odpowiedzialność za prawidłowość rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów i oświadczył, iż udostępnił nam wszystkie księgi rachunkowe, dane księgowe oraz inne wymagane dokumenty oraz udzielił niezbędnych wyjaśnień. Otrzymaliśmy również pisemne oświadczenie z dnia 24 sierpnia 2022 roku Zarządu Spółki o:

- kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych, rocznym sprawozdaniu z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wynikach kalkulacji kosztów,
- przygotowaniu rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów zgodnie, co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa, zatwierdzonymi instrukcją, opisem kalkulacji kosztów i opisem przeszacowania wartości składników kapitału zaangażowanego, oraz
- niewystąpieniu istotnych zdarzeń, które nastąpiły po dniu 31 grudnia 2021 roku do dnia złożenia oświadczenia, które powodowałyby konieczność wprowadzenia korekt lub ujawnienia w rocznym sprawozdaniu z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej lub w wynikach kalkulacji kosztów.

Building a better
working world

W oświadczeniu potwierdzono, że przekazane nam informacje były rzetelne i prawdziwe zgodnie z przekonaniem i najlepszą wiedzą Zarządu Spółki i objęły wszelkie zdarzenia mogące mieć wpływ na roczne sprawozdanie z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyniki kalkulacji kosztów.

Zbiorcze dane finansowe i księgowo

Podstawowe dane finansowe i księgowo

Zgodnie ze sprawozdaniem z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej zwrot z zaangażowanego kapitału dla wyodrębnionych rodzajów działalności przedstawiał się następująco:

Rodzaj działalności	Zwrot z zaangażowanego kapitału	
	2021	2020
Dostęp do lokalnej pętli abonenckiej	(1,09%)	(9,66%)
Dostęp do sieci transportowej	27,45%	28,70%
Inna działalność	(17,64%)	(47,00%)

Główne założenia stosowanych metodologii przypisania składników średniorocznego kapitału zaangażowanego, przychodów i kosztów

Zgodnie z wymogami instrukcji przypisanie składników średniorocznego kapitału zaangażowanego, przychodów i kosztów powinno odbywać się zgodnie z podstawową zasadą rachunkowości regulacyjnej - zasadą przyczynowości. Zasada ta określa, iż wyodrębnienie i przypisanie składników średniorocznego kapitału zaangażowanego dokonywane jest zgodnie z przeznaczeniem i wykorzystaniem składników aktywów na potrzeby określonej działalności, przyczyną powstawania aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów w ramach określonej działalności oraz zasadą spójności pomiędzy ujęciem według rodzajów działalności składników średniorocznego kapitału zaangażowanego oraz przychodów i kosztów.

Zgodnie z przyjętą definicją kapitału zaangażowanego w systemie rachunkowości regulacyjnej w sprawozdaniu z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej przyporządkowaniu do poszczególnych działalności podlegają następujące rodzaje aktywów: wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, krótkoterminowe i długoterminowe inwestycje, zapasy, krótkoterminowe i długoterminowe należności oraz rozliczenia międzyokresowe czynne zarówno krótkoterminowe, jak i długoterminowe, oraz następujące rodzaje pasywów: rezerwy na zobowiązania, zobowiązania krótkoterminowe, rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów i przychody przyszłych okresów. W systemie rachunkowości regulacyjnej przyporządkowaniu do poszczególnych działalności podlegają również następujące rodzaje przychodów i kosztów: przychody i koszty operacyjne, w tym pozostałe przychody i koszty operacyjne.

Zgodnie z instrukcją, przypisanie składników średniorocznego kapitału zaangażowanego, przychodów i kosztów powinno być dokonywane w następujący sposób:

- 1) składniki średniorocznego kapitału zaangażowanego oraz przychodów i kosztów związane wyłącznie z jednym rodzajem działalności lub jedną usługą przypisuje się bezpośrednio do tego rodzaju działalności lub tej usługi na podstawie zapisów księgowych i kont,
- 2) składniki średniorocznego kapitału zaangażowanego oraz przychodów i kosztów związane z kilkoma rodzajami działalności lub kilkoma usługami przypisuje się bezpośrednio na podstawie analizy wartości czynników powodujących wykorzystanie aktywów oraz powstawanie zobowiązań, przychodów i kosztów w ramach określonej działalności lub usługi,
- 3) w przypadku gdy przypisanie w sposób bezpośredni nie jest możliwe, składniki średniorocznego kapitału zaangażowanego oraz przychodów i kosztów związane z kilkoma rodzajami działalności lub kilkoma usługami przypisuje się pośrednio poprzez ustalenie ich związku przyczynowego z tymi składnikami średniorocznego kapitału zaangażowanego oraz kosztów, które mogą zostać przypisane w sposób bezpośredni,
- 4) w przypadku gdy przypisanie w sposób bezpośredni albo pośredni nie jest możliwe, składniki średniorocznego kapitału zaangażowanego oraz przychodów i kosztów związane z kilkoma rodzajami działalności lub kilkoma usługami przypisuje się na podstawie ogólnego wskaźnika obliczonego jako stosunek kosztów bezpośrednich i pośrednich przypisanych do wszystkich rodzajów działalności lub usług albo w inny uzasadniony sposób, przy czym składniki średniorocznego kapitału zaangażowanego oraz przychodów i kosztów powinny być wyraźnie zidentyfikowane przez przedsiębiorcę w sprawozdaniu z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej lub wynikach kalkulacji kosztów.

Zgodnie z otrzymaną podczas badania dokumentacją przy alokacji poszczególnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat na działalności rachunkowości regulacyjnej Spółka wykorzystuje informacje z systemu finansowo-księgowego, a także inne dokumenty i zbiory informacyjne np. statystykę czasu pracy pracowników Spółki według procesów rzeczywistych zdefiniowanych dla potrzeb modelu kalkulacyjnego.

Poziom alokowanych kosztów według metodyki przypisania składników średniorocznego kapitału zaangażowanego, przychodów i kosztów

W rocznym sprawozdaniu z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej Spółka alokowała 19.309.558 tysięcy złotych aktywów trwałych oraz 3.569.322 tysięcy złotych aktywów obrotowych za 2021 rok (w 2020 roku aktywa trwałe 19.645.589 tysiące złotych, aktywa obrotowe 3.363.620 tysięcy złotych). Alokowane rezerwy na zobowiązania i zobowiązania krótkoterminowe w 2021 roku wyniosły 4.626.130 tysiące złotych, a w 2020 roku 4.377.004 tysiące złotych. W efekcie alokowany średnioroczny kapitał zaangażowany wyniósł w 2021 roku 18.252.750 tysięcy złotych a w 2020 roku 18.632.205 tysięcy złotych. Alokowane przychody wyniosły w 2021 i 2020 roku odpowiednio 14.860.471 tysięcy złotych i 14.784.833 tysięcy złotych. Alokowane koszty wyniosły w 2021 i 2020 roku odpowiednio 9.591.350 tysiące złotych i 10.372.744 tysiące złotych.

Zgodnie z modelem kalkulacyjnym przekazanym przez Spółkę, będącym podstawą wyników kalkulacji kosztów usługi lokalnego dostępu w stałej lokalizacji (rynek 3a/2014) oraz usługi centralnego dostępu w stałej lokalizacji dla produktów rynku masowego (rynek 3b/2014) na rok 2023, wartość kosztów jest tożsama dla obydwu rynków. Łączna kwota kosztów w modelu wynosi 11.846.186 tysięcy złotych, w tym koszty operacyjne 6.597.562 tysięcy złotych, koszt amortyzacji 2.960.828 tysięcy złotych, strata wynikająca ze zmiany wartości aktywów (125.446) tysięcy złotych oraz koszt kapitału zaangażowanego 1.237.690 tysięcy złotych.

Poziom ziarnistości modelu kalkulacji kosztów

Standard wyznaczania długookresowych kosztów przyrostowych (ang. long-run incremental costing - LRIC) polega na alokowaniu kosztów przypisanych do jednorodnych kategorii kosztowych (ang. homogenous cost category - HCC) na poszczególne elementy sieci (ang. network elements - NE). Stąd ziarnistość modelu LRIC należy określić na podstawie analizy zdefiniowanych w nim HCC oraz NE.

HCC są to kategorie kosztowe, które są jednorodne ze względu na: nośnik kosztów, zależność kosztów od wolumenów (ang. cost-volume relationship - CVR) oraz trendy zmian cenowych. Na tle tych warunków liczba HCC, a tym samym poziom ich ziarnistości, jest zadany, przynajmniej w teorii, przez warunki zewnętrzne. W praktyce ziarnistość modelu ogranicza się często poprzez analizę materialności poszczególnych, odrębnych ze względu na powyższe czynniki, HCC. Zgodnie z modelami kalkulacyjnym przekazanym przez Spółkę w modelu kalkulacji kosztów usługi lokalnego dostępu w stałej lokalizacji (rynek 3a/2014) oraz modelu kalkulacji kosztów usługi centralnego dostępu w stałej lokalizacji dla produktów rynku masowego (rynek 3b/2014) na rok 2022 zostało zdefiniowanych 813 HCC, przy czym 163 HCC dotyczy kosztów amortyzacji, w tym 139 amortyzacji urządzeń sieciowych. 163 HCC dotyczy zysku/straty z przeszacowania do wartości bieżącej, w tym 139 odnosi się do zysku/straty z przeszacowania do wartości bieżącej urządzeń sieciowych. 163 HCC dotyczy kosztów kapitału zaangażowanego w majątek trwały, w tym 139 dla urządzeń sieciowych. 20 HCC dotyczy kosztów kapitału zaangażowanego w majątek obrotowy. 138 HCC dotyczy kosztów wynagrodzeń i związanych z nimi, w tym 58 wynagrodzeń bezpośrednio związanych z nadzorem i utrzymaniem sieci telekomunikacyjnej. 166 HCC dotyczy pozostałych kosztów operacyjnych, w tym 54 kosztów bezpośrednio związanych z nadzorem i utrzymaniem sieci telekomunikacyjnej. HCC o największej wartości stanowi 12% ogółu kosztów przyjętych w modelu, a 29% kosztów jest reprezentowane przez 5 największych spośród 813 HCC.

Jak wspomniano, HCC są alokowane na NE - funkcjonalne i „w pełni wystarczające” (tj. zawierające koszty nadzoru i utrzymania, a także wszystkie koszty administracyjne i ogólnego zarządu niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania sieci) elementy sieci telekomunikacyjnej, z których dowolnie można komponować usługi hurtowe.

W modelu kalkulacji kosztów usługi lokalnego dostępu w stałej lokalizacji (rynek 3a/2014) zostało zdefiniowanych 7 NE. 3 NE dotyczy kosztów dostępowej sieci miedzianej, 2 NE dotyczą kosztów dostępowej sieci światłowodowej, 1 NE dotyczy specyficznych kosztów zaangażowanych w świadczenie usług hurtowych, oraz 1 NE jest związany z pozostałymi elementami sieci. Bardzo duży stopień szczegółowości wystąpił na poziomie elementów dostępowej sieci miedzianej, gdzie najmniejszy NE stanowi do 0,73% ogółu kosztów przyjętych w modelu, podczas gdy wszystkie NE zaangażowane w świadczenie usług hurtowych (poza pozostałymi kosztami) stanowią od 0,02% do 3,59% ogółu kosztów.

**Building a better
working world**

W modelu kalkulacji kosztów usługi centralnego dostępu w stałej lokalizacji dla produktów rynku masowego (rynek 3b/2014) zostało zdefiniowanych 20 NE. 7 NE dotyczy kosztów sieci oraz kart dostępowych, 6 NE dotyczy sieci transmisyjnej, 5 NE dotyczy kosztów sieci pakietowej, 1 NE dotyczy specyficznych kosztów zaangażowanych w świadczenie usług hurtowych, oraz 1 NE jest związany z pozostałymi elementami sieci. Bardzo duży stopień szczegółowości wystąpił na poziomie elementów sieci transmisyjnej oraz sieci pakietowej, gdzie najmniejsze NE stanowią do 0,01% ogółu kosztów przyjętych w modelu, podczas gdy zdecydowana większość pozostałych NE zaangażowanych w świadczenie usług hurtowych stanowi od 0,01% do 6,02% ogółu kosztów.

Istotne stwierdzone nieprawidłowości

Nie stwierdziliśmy w ostatecznej wersji rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej i wynikach kalkulacji kosztów istotnych nieprawidłowości.

Zalecenia dla Orange Polska S.A.

W niniejszej części raportu przedstawiamy nasze spostrzeżenia i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego badania rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku oraz wyników kalkulacji kosztów usług na rok 2023 Orange Polska S.A.

Przeprowadzony przegląd systemów kontroli wewnętrznej Spółki został przeprowadzony jedynie w celu wykonania badania i wyrażenia opinii o zgodności rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej oraz wyników kalkulacji kosztów z przepisami prawa, instrukcją, opisem kalkulacji kosztów oraz opisem przeszacowania środków trwałych i wartości niematerialnych. Ponieważ naszym celem nie było jednak badanie systemu kontroli wewnętrznej, przez to wykonana praca nie może być traktowana jako dowód, że nie występują inne niż przedstawione w niniejszym raporcie kwestie odnośnie systemu kontroli wewnętrznej. W związku z tym komentarze te dotyczą jedynie tych zagadnień, które zwróciły naszą uwagę w toku naszych prac audytorskich. Gdybyśmy przeprowadzili kompleksowe badanie systemu kontroli wewnętrznej, mogłyby zostać odkryte inne kwestie, nieuwjęte w niniejszym raporcie.

Wszystkie poniższe spostrzeżenia nie mają w chwili obecnej istotnego wpływu ani na roczne sprawozdanie z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej ani na wyniki kalkulacji kosztów. Niemniej jednak naszym zdaniem wymagają one dopracowania, gdyż w przyszłości błędy z nich wynikające mogą okazać się istotne.

Kontrola wewnętrzna w procesie sporządzania sprawozdania z działalności regulacyjnej oraz kalkulacji kosztów

Obserwacje

Na podstawie procedur przeprowadzonych w ramach badania rocznego sprawozdania z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej za rok 2021 jak również wyników kalkulacji kosztów na rok 2023 zidentyfikowano błędy, które w istotnej części wynikały z błędów ludzkich podczas przetwarzania i opracowywania danych. Wyciągnięto wnioski, że większość tych błędów można byłoby uniknąć poprzez usprawnienie i zweryfikowanie wykorzystywanych przez Spółkę mechanizmów sprawdzających oraz wdrożenie dodatkowych procedur w odniesieniu do tych obszarów. Jest to obserwacja, która została zidentyfikowana w latach ubiegłych i nadal jest aktualna.

Implikacje

Pomimo wdrożonych przez Spółkę mechanizmów kontrolnych, w niektórych obszarach mechanizmy te mogą okazać się niewystarczające, co może powodować, że Spółka nie wykryje w odpowiednim momencie potencjalnych błędów, co prowadzić może do istotnego wpływu na roczne sprawozdanie z prowadzenia rachunkowości regulacyjnej. Procedury audytowe pomimo, iż są nakierowane na wykrywanie błędów z uwagi na ograniczenia nie gwarantują identyfikacji wszystkich takich potencjalnych błędów.

Rekomendacje

Zalecamy przegląd aktualnych procedur kontrolnych stosowanych w procesie sporządzania sprawozdania z działalności regulacyjnej oraz kalkulacji kosztów ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszary gdzie zidentyfikowano błędy w celu zaprojektowania i wdrożenia dodatkowych procedur kontrolnych tam gdzie jest to zasadne.

Fragment stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa Orange Polska S.A.

Fragment stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa Orange Polska S.A.

Kluczowy biegły rewident

Podpisany certyfikatem wystawionym dla Łukasz
Jerzy Zalicki (Certyfikat kwalifikowany).
Utworzony w dniu: 2022-08-25 08:34:34 +0200

Łukasz Zalicki

biegły rewident

nr w rejestrze: 9542

działający w imieniu:

Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością sp. k.

Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

nr na liście firm audytorskich: 130